

Asia: VN/32066/2021

Yksityishenkilöitä koskevan valtionavustustoiminnan kehittäminen

1 Taustatiedot

Valitse sopivin vaihtoehto

Muu

2 Selvitys ja sen teemat

1. Mitä mieltä olet selvityksestä ja sen sisällöistä yleisesti? Liittykö yksityishenkilöille myönnettäviin valtionavustuksiin esimerkiksi jotakin sellaista, jota selvityksessä ei käsitellä tai oteta huomioon? Jos niin, mitä?

Raportin mukaan valtionavustuksia, joita myönnetään myös yksityishenkilöille, hakee arvion mukaan 65 000 yksityishenkilöä ja yhteisöä vuosittain. Avustusten myöntäjiä on vastaavasti monia eri hallinnonaloilla. Tavoitteena on linjata ja kehittää yhtenäisiä käytänteitä. Apurahoihin liittyvien prosessien yhdenmukaistaminen on hyvä tavoite. Raporttiluonnoksessa ehdotetut toimenpiteet ovat kannatettavia.

Raportissa mainittuja kehittämissuhteita esim. hakuun, viestintään ja vertaisarviointiin liittyen on jo toteutettu yksityishenkilöille myönnettäviä valtionavustuksia käsittelevissä organisaatioissa.

Raporttiluonnoksen yhtenä tavoitteena on hallinnollisen työn keventäminen. Tämä on kannatettavaa. Hallinnollisen työn kustannusten tulee olla suhteessa myönnettyjen apurahojen suuruuteen (vrt. raportissa ”keskiarvo hieman yli 9 000 euroa”, s. 26).

Valtionavustusta on mahdollista välittää edelleen valtionavustuspäätöksen perusteella. Edelleen välitettäviä avustuksia ei käsitellä raporttiluonnoksessa. Tämä voisi olla tarpeen.

2. Anna palautetta selvityksen kolmannessa luvussa käsitellystä valtionavustustoiminnan yhteisestä toimintamallista tavoitteineen.

Raportin johdannossa todetaan, että valtionavustukset ovat osa julkisen hallinnon rahoitusohjausta. Raportti ohjaa oikeutetusti tarkastelemaan valtionavustusten vaikutusta säännönmukaisesti. Vaikuttavuusketjujen tarkastelu on myös järkevä toiminnan strategisen suunnittelun väline.

Valtionavustustoiminnan kehittämishankkeen yhtenä tavoitteena on vahvistaa valtionavustuksen roolia poliittisen ohjauksen välineenä. Vapaan sivistystyön ja luovan kulttuurityön (tiede ja taide) tulee saada kehittyä myös ilman tiukkaa ja lyhytnäköistä, hallitusohjelmakauteen sidoksissa olevaa ohjausta: luovat alat eivät luonteensa kautta ole ”politiikkainstrumentteja”, vaikka osaltaan toteuttaisivatkin mm. kulttuuripolitiikkaa. Tämä on keskeistä myös ilmaisunvapauden ja sananvapauden kannalta. Luovan työn vaikuttavuus tulee näkyviin hitaasti, vuosien ja vuosikymmenien kuluessa.

Samankaltaisten toimijoiden verkostomainen toiminta on hyvä tapa jakaa taitotietoa ja yhdenmukaistaa käytäntöjä.

3. Anna palautetta valtionavustustoiminnan digitaalisista palveluista ja selvityksen neljännessä luvussa tarkastelluista valtionavustuksiin liittyvistä käytännöistä.

Valtionavustusten hallinnointiin liittyvän läpinäkyvyyden turvaaminen on kannatettavaa, samoin kuin hyvän hallintotavan tukeminen. On toki muistettava, että hyvää hallintotapaa noudatetaan jo nyt myös niissä valtionavustusta välittävissä organisaatioissa, joilla ei ole viranomaisstatusta.

Läpinäkyvyyden, hakijoiden tasavertaisen kohtelun ja hakujen saavutettavuuden varmistaminen yhdenmukaistamalla sanastoa, hakuilmoituksia ja muita hallintoprosesseja on kannatettavaa. Näin kehittyä myös vertailukelpoista tietovarantoa. Ohjaustyössä on kuitenkin muistettava, että avustusten käyttötarkoitus ohjaa erityisesti arviointiprosessia. Esimerkiksi vertaisarviointi on tärkeää tieteen ja taiteen apurahoissa.

Jos yksityishenkilöille myönnettävät valtionavustukset keskitetään valtionhallinnon yhteiseen tietojärjestelmään, tästä olisi hyvä saada tietää hyvissä ajoin.

4. Anna palautetta valtionavustustoimintaan liittyvistä tietovarannoista ja rekistereistä, joita kartoitetaan selvityksen viidennessä luvussa.

Kaikessa henkilökohtaisen tiedon keruuseen liittyvissä prosesseissa tulee muistaa GDPR:n mukainen tietojen hallinnointi. Jää hieman epäselväksi, mitä tarkoitetaan s. 69 digitaalisten palvelujen yhteenliittämällä ja tietojen uusilla käyttötavoilla.

3 Valtionavustustoiminnan kehittäminen

Voit antaa yleistä palautetta valtionavustustoiminnan kehittämistä ja valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihanketta varten.

-

Kettunen Reetta
Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta